

televizyonda bil cıcık olurum...

Televizyon ekranlarında zaman zaman kamuoyunu aydınlatmaktan çok, anlaşılmaz sözlerin gevelendiği açık oturumlar sergilenir. Bu programların, belli somut bir konu yada olayda kamuoyunu bilgilendirmek yerine gerçeklerin çarpıtılmasına yada iktidara yönelen tepkileri törpülemek amacıyla hizmet ettiği açıktır, özenle seçilmiş konuşmacılar çoğu kez mevcut düzenden yana bilinçli bir koro tuttururlar, tarafsız görünme kaygısıyla çağrılmış karşıt görüşle kişilerin konuşması ise çeşitli yollardan etkisizleştirilir. Bazen de konuşmacıların tümü yada aralarından bazıları, konuyla uzaktan yakından ilgileri olmadığı için, isteselerde doğruları gösteremezler, sonuç yine aynıdır.

Temmuz ayı içinde enerji konusunda düzenlenen açık oturum bu nitelikteydi. Elektrik enerjisi alanında süren bunalımla ilgili görüşlerini açıklamak üzere oturuma Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı Necdet Seçkinöz, Sanayi Odaları Birliği Başkanı Sakıp Sabancı, İTÜ eski

rektörü Fikret Narter, İTÜ ve İDMMA öğretim üyesi Nusret Alperöz katıldılar. Programa Odamız davet edilmedi. TRT yöneticilerine göre konu politik değil teknikti, Odalar politika yapar MC'nin keyfini kaçırırdı. Sabancı gibi çok teknik (!) birinin mizansenini tamamlayacağı düşünülüyordu ama, o da bir takım çıkışlarla iktidarı suçlayarak, "politika"sını yapmaktan geri durmadı.

MC iktidarının ilk gününden beri TRT, meslek odalarına karşı tutumunu belirgin biçimde sürdürüyor. Yayınlamak zorunluluğunu duyduğu bildirimleri bile anlaşılmaz hale getiriyor. Tarafsızlık ilkesini tümünden rafa kaldırmak için işgal edilen TRT'nin, TV ekranlarını Odaların temsilcilerinden esirgemesi doğal.

Bir buçuk saat süren oturumdan akılda kalanlar, hiçbir şey anlatmayan sözlerden çok konuşmacıların bıraktığı izlenim. Konuya yabancılaşan konuşmacıların temkinliliği açıkça gözlemlendi. Ancak tartışmalara bir ölçüde değinmekte yarar var.

Yönetmen Aydın Koksall ilk sorunu Müsteşar Seçkinöz'e yönelt-

ti; "elektrik kısıntılarının, kesintilerin, voltaj düşüklüğünün sebeplerini kısaca izah eder misiniz?". Seçkinöz'e göre bütün bu aksiliklerin üç nedeni var. Arıza, arıza, arıza... Müsteşar Seçkinöz başlangıçta kesinti ve kısıntılara neden olarak üretim, iletim ve dağıtım tesislerindeki arızaları gösterdi. Daha sonra ulusal elektrik sistemimizde yedek oranının gerekenden az olduğunu söyleyerek, kısıtlı bir ifadeyle gerçeği belirtmek zorunda kaldı.

Enerji politikasının, kaynakların rasyonel kullanımından tüketimin planlanmasına kadar çözümlerde de yedek sorunu. Sistemde yedek güç yoksa, her an kesinti ve kesinti olacak demektir. Türkiye enterkonnekte sisteminde ne soru ne de öner yedek olarak bulunmamaktadır. Bu nedenle de 1970'lerden bu yana her yıl kesinti uygulamaları sürdürülmüştür. Ayrıca üretim grupları sınır değerlerde zorlanarak çalıştırıldıkları için sürekli arızalar olmaktadır.

Seçkinöz bir soru üzerine, ulusal enterkonnekte sistemimizin kurulu gücünün 3400 MW olduğunu söyledi. Oysa, enterkonnekte sisteme bağlı ünitelerin kurulu gücü 3873 MW, tüm üretim ünitelerinin kurulu güç toplamı ise 4001 MU. Müsteşarlığın eksikliği bilgi edinmesi gerekirdi.

Seçkinöz, daha sonra yılda 25 milyarlık yatırımlardan, su potansiyelinin Z 50'sini değerlendirecek çalışmalardan, birçok santral yapımından söz etti, ama, kendisini işbaşına getiren iktidarın destekçilerini bile tatmin edemedi. Sermaye çevrelerinin sözcüsü Sabancı, 25 milyarlık yatırımların olumsuzluğunu savundu.

Önümüzdeki on yıl içinde sisteminde X 60-70 yedek güç bulunacağını ileri süren Seçkinöz'ün bu konudaki savı da geçerli görünmemektedir. 1977 yılı için talep 3700 MW olarak saptanmıştır. Yalnız bu değer veri alınsa bile en az 1500 MW'lık ek ünitelerin yapımı gerekmektedir. Ülkemizde, finansman gereksiniminin yarattığı sorunlar ve yatırımların programlanan zaman-